

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din Craiova
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie
1.4. Domeniul de studii	Arte Vizuale
1.5. Ciclul de studii universitare	Masterat, seria 2024-2026
1.6. Forma de organizare	Zi
1.7. Programul de studii	Conservare și Restaurare

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	<i>Hermeneutică biblică și artă universală</i>		2.2. Cod	D15MCR322			
2.3. Titularul activităților de curs	Pr. Lect. univ. dr. Mihai Ciurea						
2.4. Titularul activităților de seminar/ laborator	Pr. Lect. univ. dr. Ion Sorin Bora						
2.5. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.7. Regimul disciplinei	A, OP

3. Timpul total estimat (ore pe semestru a activităților didactice)

3.1. Numărul de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp - ore/sapt.					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					24
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					6
Examinări					4
Alte activități de cercetare					4
3.7. Total ore studiu individual					72
3.8. Total ore pe semestru					100
3.9. Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Cunoștințe generale de hermeneutică biblică și istoria artei
4.2. de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Operare pe calculator (Word, AI); capacitatea de analiză, sinteză și gândire critică

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Cursul se va desfășura în condițiile impuse de lege, urmând procesul de predare și învățare hibrid: fizic și on line
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală specială destinată activităților practice; plarforma Google Clasroom

6. Obiectivele disciplinei - rezultate așteptate ale învățării la formarea cărora contribuie parcurgerea și promovarea disciplinei

Cunoștințe	<p>Studentul/Absolventul:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea fundamentelor culturale și a relației dintre civilizație, stil și paradigmele culturale, prin identificarea legăturilor dintre tradiție și contemporaneitate, alături de înțelegerea artei eclesiastice și a artei creștine în dimensiunea cronologică, estetică și dogmatică, cu accent pe teologia icoanei și reprezentarea sacrului. 2. Cunoașterea principiilor de hermeneutică biblică aplicate operei vizuale creștine și asimilarea valorilor patrimoniale și a normelor legislative privind protejarea acestora, în acord cu standardele etice.
Aptitudini (Abilități)	<p>Studentul/Absolventul:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza și interpretarea fenomenelor artistice eclesiastice prin concepte specifice artelor vizuale, integrate cu gândire critică, estetică și teologică, alături de dezvoltarea unei viziuni personale asupra discursului vizual religios, prin aplicarea hermeneuticii biblice și a semnificațiilor teologice în creația artistică și restaurare. 2. Aplicarea riguroasă a normelor deontologice și legislative în documentarea și evaluarea patrimoniului cultural.
Responsabilitate și autonomie	<p>Studentul/Absolventul:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Manifestarea unei conduite academice și profesionale responsabile, prin respectarea normelor deontologice, colaborare în echipe interdisciplinare și implicare activă în proiecte artistice, culturale și științifice. 2. Asumarea valorilor profesionale, artistice și spirituale, cu respect pentru tradiția iconografică și biblică, în creație și restaurare. 3. Responsabilitate în expertizarea patrimoniului și aplicarea legislației de specialitate.

7. Conținuturi

7.1. CURS	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Noțiuni generale de hermeneutică biblică (raportul dintre Sfânta Scriptură și arta sacră: necesitatea unei justificări biblice)	față în față (săptămâna 1-2)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
2. Creația în arta universală (facerea lumii; facerea omului)	față în față (săptămâna 3-4)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
3. Căderea în păcat și consecințele sale (izgonirea din rai; Turnul Babel)	față în față (săptămâna 5-6)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
4. Istoria patriarhilor biblici în arta universală (Avraam și cei trei îngeri la stejarul Mamvri; sacrificiul lui Isaac; Iacov și îngerul)	față în față (săptămâna 7-8)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore
5. Exodul și receptarea sa în arta universală (rugul aprins)	față în față (săptămâna 9)	Prelegere Materiale didactice imprimare	1 oră
6. Exodul și receptarea sa în arta universală (Moise prezentând tablele Legii)	on-line, sincron (săptămâna 10)	Prelegere Materiale didactice imprimare	1 oră
7. Regii David și Solomon în arta universală (proorocul)	on-line, sincron (săptămâna 11-12)	Prelegere Materiale didactice	2 ore

David; judecata lui Solomon)		imprimare	
8. Personalități biblice veterotestamentare în arta universală (Iudita; Iov; Suzana)	on-line, sincron (săptămâna 13-14)	Prelegere Materiale didactice imprimare	2 ore

Bibliografie:

BIBLIA sau SFÂNTA SCRIPTURĂ, Editura Institutului Biblic și de Misiune al BOR, București, Ediția jubiliară a Sfântului Sinod (Bartolomeu Anania), București, 2001.

ABRUDAN, Pr. Prof. Dr. Dumitru, CORNIȚESCU, Diac. Prof. Dr. Emilian, *Arheologia biblică*, Editura Institutului biblic și de misiune al BOR, București, 1994.

BASARAB, Pr. Prof. Mircea, *Ermineutica biblică*, Oradea 1997.

Idem, *Interpretarea Sfintei Scripturi în Biserica Ortodoxă*, Cluj Napoca, 2005.

BRECK, John, *Cum citim Sfânta Scriptură*, Alba Iulia, 2005.

CHIRILĂ, Ioan, Pr. Prof. Dr. și colab., *Introducere în Vechiul Testament*, Ed. Basilica, București, 2018.

DENIZEAU, Gerard, *Biblia în pictura universală*, Larousse, Editura Rao, București, 2016.

DICȚIONAR BIBLIC, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 1995.

DICȚIONAR ENCICLOPEDIC AL BIBLIEI, transpunere românească de Dan SLUSANSCHI, Ed. Humanitas, București, 1999.

EVDOCHIMOV, Paul, *Arta icoanei – o teologie a frumuseții*, Ed. Meridiane, București, 1992.

ISVORANU, Pr. Alexandru, *Exegeza Vechiului Testament în viziune patristică*, Craiova, 2010.

JOHNSON, Paul, *O istorie a poporului evreu*, Ed. Hasefer, București, 1999.

LACOQUE, Andre, RICOURE, Paul, *Cum să înțelegem Biblia*, Editura Polirom, Iași, 2002.

NEAGA, Pr. Prof. Dr. Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament, însemnări pe marginea textelor mesianice*, Sibiu 1944.

IDEM, *Facerea*, Sibiu, 1945.

NEGOIȚĂ, Athanasie, *Teologia biblică a Vechiului Testament*, București, 1992.

NELLAS, Panayotis, *Omul, animal îndumnezeit*, Edit. Deisis, Sibiu, 1994.

MIHĂILĂ, Alexandru, *În multe rânduri și în multe chipuri, O introducere ortodoxă în Vechiul Testament*, Ed. Doxologia, Iași, 2017.

PAVEL, Aurel, *Cartea profetului Daniel: Introducere, traducere, exegeză și teologia cărții* (teză de doctorat), Ed. Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2000.

PENTIUC, Eugen J., *Vechiul Testament în tradiția ortodoxă răsăriteană*, trad, Ierom. Nectarie V. Dărăban, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2019;

PRELIPCEAN, Pr. Prof. Vladimir, Pr. Prof. Nicolae NEAGA, Pr. Prof. Ghe. BARNA, Pr. Prof. Mircea CHIALDA, *Studiul Vechiului Testament*, Pentru Institutele Teologice, ed. a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1985.

SEMEN, Petru, *Introducere în teologia profesilor scriitori*, Ed. Doxologia, Iași, 2010

IDEM, *Așteptând mântuirea*, Ed. Trinitas, Iași, 2000.

TAMBRAGIO, Giovanni, *Miracolul întrupării. Cele mai frumoase reprezentări artistice*, Editura Aquila, Oradea, 2007.

USCA, Pr. Ioan. *Vechiul Testament în tâlcuirea Sf. Părinți*, vol. I-XIII, București, 2002-2009.

USPENSKY, Leonid, *Teologia icoanei în Biserica Ortodoxă*, studiu introd. și trad. Teodor Baconsky, ediție electronică, Apologeticum, 2006.

7.2. Seminar/laborator	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Inspirația biblică și inspirația artistică. Lectura hristologică a Vechiului Testament și folosirea sa în cultul Bisericii	față în față (săptămâna 1-2)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
2. Referatul creației despre lumea văzută și nevăzută (Fac. 1-2) – facerea lumii și a omului în viziune	față în față (săptămâna 3-4)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore

patristică			
3. Cei doi pomi din mijlocul paradisului: „Pomul cunoașterii binelui și răului” (<i>arbor scientiae</i>) și „Pomul vieții” (<i>arbor vitae</i>)	față în față (săptămâna 5-6)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
4. Patriarhii biblici, providența divină, revelația și legământul	față în față (săptămâna 7-8)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
5. Relația tip – arhetip/antitip sau despre motivul biblic recurent al „fiului pierdut și regăsit” (I)	față în față (săptămâna 9)	Expozitivă, discuție colectivă	1 oră
6. Relația tip – arhetip/antitip sau despre motivul biblic recurent al „fiului pierdut și regăsit” (II)	on-line, sincron (săptămâna 10)	Expozitivă, discuție colectivă	1 oră
7. Revelația divină prin vedere și auzire – teofanie și anghelofanie în Vechiul Testament: experiența Patriarhului Avraam (Fac. 18); experiența teofanică a lui Moise (Ieș. 3, 24; 33); revelația de pe muntele Sinai (Ex. 20); experiența proorocului Ilie (I Regi 17-22; II Regi 1-2)	on-line, sincron (săptămâna 11-12)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
8. Suferință și mântuire – Iov, paradigma veterotestamentară a răbdării	on-line, sincron (săptămâna 13-14)	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore

Bibliografie:

- BIBLIA SAU SFÂNTA SCRIPTURĂ, cu binecuvântarea P.F. Daniel, cu aprobarea Sf. Sinod, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2008;
- BIBLIA SAU SFÂNTA SCRIPTURĂ, EDIȚIE JUBILIARĂ A SFÂNTULUI SINOD, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a PF Părinte Teoctist, Patriarhul BOR; versiune diortosită după Septuaginta, redactată și adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscopul Clujului, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2001;
- BASARAB, Pr. Prof. Dr. Mircea, *Emineutica biblică*, Ed. Episcopiei Ortodoxe Române, Oradea, 1997;
- IDEM, *Scriptură și Tradiție. Importanța și receptarea textului scripturistic în istoria Bisericii*, Ed. Basilica, București, 2015;
- BRECK, Pr. Prof. Dr. John, *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii*, trad. Ioana Tămăian, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2008;
- IDEM, *Puterea Cuvântului în Biserica dreptmăritoare*, trad. Monica E. Herghelegiu, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 1999;
- BROȘTEANU, Monica, BĂLTĂCEANU, Francisca (eds.), *Cele mai frumoase pagini de înțelepciune biblică*, pref. Andrei Pleșu, trad. M. Broșteanu, F. Băltăceanu, Ed. Humanitas, București, 2015;
- CHIRILĂ, Ioan, *Sfânta Scriptură – Cuvântul cuvintelor*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2010;
- CIUDIN, Nicolae, *Studiul Vechiului Testament*, Ed. Credința Noastră, București, 1997;
- CIUREA, Mihai, PRESURĂ-CĂLINA Nicoleta (eds.), *Arbor scientiae. Studii filologico-teologice*, pref. Basarb Nicolescu, Ed. Universitaria, Craiova, 2019;
- DENIZEAU, Gerard, *Biblia în pictura universală*, Larousse, Ed. Rao, București, 2016;
- EVDOCHIMOV, Paul, *Arta icoanei – o teologie a frumuseții*, trad. Grigore Moga și Petru Moga, Ed. Meridiane, București, 1992;
- FONTAINE, Guy, *Cinci lecții despre Ortodoxie*, pref. Pr. Boris Bobrinskoy, trad. Nicolae Turcan, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2017;

GEOLTRAIN, Pierre (ed.), *Originile creștinismului*, trad. Gabriela Ciubuc, Ed. Polirom, Iași, 2002;

HENNE, Philippe, *Biblia și Părinții Bisericii. Parcurș istoric al utilizării Sfintei Scripturi în primele secole ale Bisericii*, trad. Livia Târziu, Cristian Șoimușan, Ed. Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș, 2020;

MIHĂILĂ, Alexandru, „În multe rânduri și în multe chipuri”. *O scurtă introducere ortodoxă în Vechiul Testament*, Ed. Doxologia, Iași, 2017;

MOLDOVAN, Alexandru, *Propedeutică biblică. De la primordiu la răscoala macabeilor. Cărțile cu caracter istoric*, vol. I, pref. PS Macarie, Ed. Reîntregirea – Ed. Felicitas, Alba Iulia – Stockholm, 2019;

IDEM, *Propedeutică biblică. De la primordiu la răscoala macabeilor. Cărțile cu caracter istoric*, vol. II, Ed. Reîntregirea – Ed. Felicitas, Alba Iulia – Stockholm, 2019;

NEAGA, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament, Însemnări pe marginea textelor mesianice*, Sibiu, 1944;

NEGOIȚĂ, Athanase, *Teologia biblică a Vechiului Testament*, Ed. Credința noastră, București, 1992;

NEGOIȚĂ, Athanase, *Istoria religiei Vechiului Testament*, Ed. Sophia, București, 2006;

PAPAIANNIS, Prot. Constantinos, *Istoria sfântă a Vechiului Testament*, vol. I, trad. Ieroschim. Ștefan Nuțescu, Ed. Evanghelistos, București, 2007;

PENTIUC, Eugen J., *Vechiul Testament în tradiția ortodoxă răsăriteană*, trad, Ierom. Nectarie V. Dărăban, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2019;

ROSE, Ierom. Serafim, *Cartea Facerii, crearea lumii și întâiul om. Perspectiva creștin-ortodoxă*, trad. Constantin Făgeșan, Ed. Sophia, București, 2011;

SANTAMBREGIO, Giovanni, *Miracolul întrupării. Cele mai frumoase reprezentări artistice*, Ed. Aquila, Oradea, 2007;

SEMEN, Petre, *Introducere în teologia biblică a Vechiului Testament*, Ed. Trinitas, Iași, 2008;

USPENSKY, Leonid, LOSKY, Vladimir, *Călăuziri în lumea icoanei*, trad. Anca Popescu, Ed. Sophia, București, 2003.

USPENSKY, Leonid, *Teologia icoanei în Biserica Ortodoxă*, studiu introd. și trad. Teodor Baconsky, ediție electronică, Apologeticum, 2006.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul Hermeneuticii biblice. Tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile specifice și pentru standardele comunității academice de profil. Conținuturile de învățare ajută la aprofundarea temeinică a modului de receptare a Bibliei în arta universală, răspunzând, prin această pregătire adecvată, așteptărilor potențialilor angajatori din domeniul artelor vizuale.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Modul de analiză, sinteză și integrare a informației teoretice	Examen	70%
9.5. Seminar/laborator	Modul de analiză, sinteză și transfer a cunoștințelor teoretice în lucrările de seminar	Lucrare de seminar și implicarea în activități de seminar	30%
9.6. Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Prezența la curs și seminar (cel puțin 50%); • Participare la seminar (cel puțin 30%); • Cunoaște elementele definitorii ale principalelor teme biblice care au fost receptate în arta universală de-a lungul timpului. 			

Data completării
01.10.2025

Titular de disciplină,
Pr. lect. univ. dr. Mihai Ciurea

Semnătura titularului

Data avizării în departament
01.10.2025

.....

Director de departament,
.....

Semnătura directorului de departament,
.....